

Undervisningsministeriet
Styrelsen for undervisning og kvalitet
Att. GTK@stukuvn.dk

Friskolernes Hus
Middelfartvej 77
5466 Asperup

Telefon 62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

7. november 2018

Høringssvar - Bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser.

Dansk Friskoleforening vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast.

Generelt er vi positive omkring optagelsesbekendtgørelsen, som den er i høring. Vi repræsenterer dog en række skoler, der ikke afholder folkeskolens afgangseksamen, og eleverne derfra kan, jf. gymnasieloven som den er nu, ikke opnå retskrav på at blive optaget på en gymnasial uddannelse. Dette uanset den uddannelsesparathedsvurdering, som eleverne kommer med.

Vejen til optagelse for eleverne fra de prøvefrie skoler er derfor den samme som for de elever, der af den ene eller anden årsag ikke kan opnå retskrav på optagelse fra andre skoler. Dette består af en konkret vurdering efter gymnasielovens §11 bestående af en optagelsesprøve og en samtale med rektor på den pågældende ungdomsuddannelse.

Det er i vores optik et udtryk for en manglende anerkendelse af, at undervisningen på de prøvefrie skoler i forvejen skal leve op til »stå-mål-med«-kravet. Desuden en svigtende anerkendelse af de evalueringsformer, som man arbejder med på de prøvefrie skoler og skolernes muligheder for at levere uddannelsesparate unge mennesker.

Helt overordnet ønsker Dansk Friskoleforening derfor, at elever fra prøvefrie skoler får mulighed for at opnå retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse. Dette arbejde kræver dog en ændring af gymnasieloven, og vi er klar over, at det ikke kan ske med denne bekendtgørelse.

Dansk Friskoleforening vil her gerne benytte lejligheden til at understrege, at vi finder det meget u hensigtsmæssigt, at de nugældende regler reelt ikke tager højde for og anerkender den omfattende evaluering – personligt, socialt og fagligt – som elever fra prøvefrie skoler får med sig som alternativ til prøveafholdelse. Disse skoler fungerer indenfor rammerne af friskoleloven og praktiserer dét, der fra politisk side ofte italesættes positivt – nemlig et reelt alternativ til folkeskolen. Det er vanskeligt at forstå, hvorfor elever fra disse skoler ikke skal have retskrav på gymnasial uddannelse i fald de er vurderet til at kunne gennemføre dette.

I dette høringssvar lægger vi dog vægten på en række elementer, der medføre øget hensyntagen til eleverne fra de prøvefrie skoler, mens vi fortsat arbejder på en overordnet ændring af gymnasieloven, som tager hensyn til eleverne fra de godt 30 prøvefrie skoler i Danmark.

Vi vil gerne anerkende, at der i optagelsesbekendtgørelsen – med gymnasieloven som den overordnede ramme – allerede er indarbejdet hensyn og tydelighed i forhold til de prøvefrie skoler.

Dansk Friskoleforening har tre områder, som vi ønsker indarbejdet i den foreliggende bekendtgørelsen:

- Tidlig gennemførelse af optagelsesprøve og -samtaler.
- Tydeliggørelse i forhold til, hvorledes og hvor optagelsesprøverne kan afholdes.
- Sikre, at elever fra prøvefrie skoler stilles bedst muligt ift. at blive optaget på en gymnasial uddannelse, når eleverne pt. ikke kan opnå retskrav på optagelse.

Dansk Friskoleforening har bemærkninger til følgende punkter i "Bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser":

Ad kapitel 1 : "Reservation af plads til ansøgere"

Bemærkninger:

- Vi ser med stor tilfredshed, at der er et velbeskrevet pladsreservations-system, som sikrer eleverne tidlig information om, hvor deres fremtidige ungdomsuddannelse skal foregå, så længe de opfylder optagelsesbetingelserne.
- Den tydelige ligestilling mellem ansøgere fra prøvefrie skoler og ansøgere fra prøveafholdende skoler, tror vi, kan være med til at aflive nogle af de myter, der er om, at de prøvefrie elever kommer bagest i køen.

Ad § 18: "En institution, der skal afholde optagelsesprøve og optagelsessamtale, ..., fastsætter, evt. i samarbejde med andre institutioner, hvilket sted optagelsesprøven, og optagelsessamtalen skal foregå."

Bemærkninger:

- Vores forståelse af ordlyden er, at det er op til det gymnasie, der skal afholde optagelsesprøven at fastlægge lokaliteten af prøveafholdelsen.
- Da der ikke er defineret nogen rammer for, hvor prøven kan afholdes – må det forstås således, at det kan være på den prøvefrie grundskole.
- Der er flere argumenter for at gøre dette og med den eksisterende ordlyd forstås, at det er et forhold, som afhænger af en konkret aftale mellem relevante grundskoler og gymnasier.
- Der kan være en frygt for, at optagelsesprøverne alene bliver afholdt på den prøveafholdende gymnasiale uddannelse, hvis ikke teksten gøres tydeligere. Dette kunne løses med tilføjelsen "*eksempelvis på institutionen selv, eller den afgivende skole*". Dette kan give særligt god mening, hvor der er kun én prøvefri skole i et område. I de tilfælde kan de modtagende ungdomsuddannelser evt. samle optagelsesprøven for samtlige uddannelser på den afgivende skole eller for den del af prøven, som udelukkende er for de prøvefrie elever.
- Det er uklart om en gymnasial uddannelsesinstitution må afholde prøven på flere forskellige lokaliteter på en gang.

Ad § 20 stk. 1: "institutionen afholder optagelsessamtalen, efter at resultatet af optagelsesprøven foreligger."

Bemærkninger:

- Der er et generelt ønske om, at processen for optagelse og efterfølgende besked herom, foreligger så tidligt som muligt, hvorfor det også er et ønske, at samtalen finder sted så hurtigt som muligt efter resultatet af prøven foreligger.

Ad § 20 stk. 2: Institutionen tager ved optagelsessamtalen "så vidt muligt udgangspunkt i resultatet af den seneste uddannelsesparathedsvurdering og ansøgerens studievalgsportfolio og indrager resultatet af optagelsesprøven."

Bemærkninger:

- Vi betragter det som positivt, at det er defineret hvad samtalen, så vidt muligt, skal omhandle. Spørgsmålet må være, om den enkelte elev kan mindske chancerne for optagelse på trods af positiv uddannelsesparathedsvurdering og bestået optagelsesprøve?

Ad § 22: "En ansøger, der efter en konkret vurdering, ..., ikke findes optagelsesberettiget, kan anmode om en ny vurdering på baggrund af en ny optagelsesprøve og en ny optagelsessamtale. I helt særlige tilfælde kan institutionen tillade en tredje vurdering"

Bemærkninger:

- Vi anser det for positivt, at det direkte fremgår, at eleven har mulighed for at forsøge igen, hvis eleven ikke bliver vurderet optagelseberettiget i første forsøg.
- Ordlyden fastlægger, at ansøgeren skal "anmode" om en ny vurdering.
 - o Betyder det, at anmodningen skal godkendes, og at det derfor ikke er en rettighed, ansøgeren har?
 - o Kunne ordlyden ændres til - "*har ved anmodning krav på en ny vurdering...*"
 - o Vi ønsker, at det bliver så tydeligt som muligt for ansøgeren, hvorledes en sådan anmodningsproces foregår, herunder tidsperspektivet heri.

Særligt om Bilag 1: "Den centralt stillede prøve, jf. § 11, stk. 1, om lov om de gymnasiale uddannelser"

Ad pkt. 2.1: "Den prøveafholdende institution er ansvarlig for prøveafviklingen."

Bemærkninger:

- Sammenholdt med § 18, som definerer, at den prøveafholdende institution kan fastlægge stedet for afholdelse af prøven, må denne bestemmelse fastlægge, at det kan aftales lokalt men at ansvaret for prøveafholdelsen, uanset fysisk afholdelsessted, ligger hos den gymnasiale ungdomsuddannelse.

Ad pkt. 3.1: optagelsesprøven afholdes normalt "i juni og august."

Bemærkninger:

- Der er et udtalt ønske fra skolerne om, at optagelsesprøverne ligger så tidligt som muligt - gerne før juni.
- Vi foreslår, at det er muligt at afholde dele af eller hele optagelsesprøven for elever fra de prøvefrie skoler allerede i maj måned, da denne ikke er afhængig af den sidste UPV.
- Vi finder det, på trods af de indlysende vanskeligheder, der kan være ved prøveafholdelse i juli, u hensigtsmæssigt at afholde en optagelsesprøve i august måned.

Ad pkt. 4.1: "Prøven er skriftlig og varer fire timer."

Bemærkninger:

- For elever fra prøvefrie skoler kan en prøve på fire timer være en stor mundfuld. Det er for mange skoler en kraftig opjustering af omfanget af opgaven fra tidligere år, hvor flere slet ikke har haft prøver eller har afviklet prøver, der kun har varet en times tid.
- Det er uklart, hvorfor der menes at være behov for en fire timers skriftelig prøve.
- Det forstås, at opgaverne vil være af samme sværhedsgrad (svarene til karakteren 4), og at optagelse kræver, at en stor del af opgaverne besvares korrekt.
 - o Dette stiller store krav til opgavens udformning, da der for elever fra de prøvefrie skoler er tale om en uvant situation. Kravet om høj svarprocent kræver, at eleven kan afkode og forstå, hvad det er der efterspørges i den enkelte opgave.
- Vi ser en fare i, at de prøvefrie skoler, der med loven i hånden ikke skal tilbyde prøver og karakterer, de facto kommer til at målrette den sidste del af undervisningen i overbygningsklasserne til den prøve, eleverne så skal igennem for at sikre optagelse på en gymnasial uddannelse.

Ad pkt. 4.2: "styrelse for Undervisning og kvalitet kan for elever fra frie skoler, der ikke afholder folkeskolens prøver, give mulighed for, at den enkelte elev kan vælge at aflægge prøven over 2 dage."

Bemærkninger:

- Vi ser meget positivt på muligheden for, at elever fra de prøvefrie skoler kan aflægge deres prøver over 2 dage.
- Det betyder dog at mindst halvdelen af den samlede optagelsesprøve vil være særligt for de prøvefrie elever. Derfor vil der som minimum skulle afholdes en 2 timers prøve, hvor det kun er elever fra de prøvefrie skoler, der deltager. Det må derfor kunne konkluderes:
 - o at en del af optagelsesprøven udelukkende skal udarbejdes til elever fra prøvefrie skoler og -
 - o at en del af optagelsesprøven udelukkende skal gennemføres for elever fra prøvefrie skoler.
- Da afholdelsen af denne del af optagelsesprøven er uafhængig af elever fra skoler, der gennemfører folkeskolens afgangseksamen, er den også uafhængig af den sidste UPV, og der er derfor ingen umiddelbare forhindringer for at tilpasse prøven til elever fra prøvefrie skoler eller for at afholde denne del af prøven allerede i maj måned.
- I tilfælde af, at halvdelen af prøven kan afvikles allerede i maj, kan man argumentere for at lade hele prøven afvikle i maj for elever fra prøvefrie skoler, der i denne sammenhæng falder lidt udenfor kategori. Dette vil dog kræve, at der tages et meget velkomment hensyn og udarbejdes en hel optagelsesprøve til elever fra de prøvefrie skoler. Vi ser ingen hindring for at lave denne konstruktion i gymnasielovens nuværende ordlyd.

Vi deltager meget gerne i det videre arbejde og står til rådighed for yderligere.

Med venlig hilsen
på foreningens vegne

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder